

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسایل ایدئولوژیک

تتبع و نگارش: الحاج داکتر امین الدین سعیدی – (سعید افغانی) و الحاج قاضی لعل محمد صافی «پتوال»

۰۴ جولای ۲۰۱۵

احکام مریض در رمضان

۸

مرض کم خونی و روزه

خواننده محترم قبل از همه باید گفت که کم خونی چیست ؟

کم خون به مریضی اطلاق می گردد : زمانی که در خون هموگلوبین از اندازه کافی تقلیل یابد ، انسان دچار رانمی یا به اصطلاح کم خونی می گردد .

هموگلوبین کمک می کند که گلبولهای سرخ خون، اکسیژن را از رگ ها به همه قسمت های بدن برسانند کم خونی فقر آهن (IDA) مشهور ترین نوع کم خونی است ، که تقریباً یک پنجم زنان، نیمی از زنان حامله و سه درصد مردان مبتلا به مریضی کم خونی ناشی از فقر آهن است.

و طوری که یاد آور شدیم علت اصلی این نوع کم خونی، کمبود آهن در جسم است. مغز استخوان انسان برای ساختن هموگلوبین به آهن ضرورت دارد. بدون آهن کافی بدن نمی تواند هموگلوبین مورد ضرورت گلبولهای سرخ را بسازد. به همین دلیل جسم انسان دچار کم خونی فقر آهن می شود.

از عوامل دیگری که موجب کم خونی در انسان می گردد ، میتوان از کمبود ویتامین ، کم خونی ناشی از امراض مزمن (مانند سرطان، آرتریت روماتوئید، مریضی کرون و سایر امراض مزمن التهابی) کم خونی ناشی از ساخته نشدن سلول خونی (این نوع کم خونی تهدید کننده حیات است و در اثر کاهش توانائی مغز استخوان در تولید همه انواع سلولهای خونی شامل گلبولهای سرخ گلبولهای سفید و پلاکتها ایجاد می شود). ، کم خونی مرتبط با امراض مغز استخوان (مانند امراضی چون سرطان خون می تواند منجر به اختلال در تولید گلبولها شده و کم خونی ایجاد کند.) عوامل مستعد کننده کم خونی در انسان عبارت است : رژیم غذایی ، اختلالات رودهئی، عادت ماهور زنانه (حیض) حمل ، امراض مزمن و غیره ...

مهمترین علائم کم خونی احساس خستگی و بی حالی وضعف در انسان است . از علائم دیگر کم خونی می توان از رنگ پریدگی پوست ، ضربان نامنظم یا تند قلب، کوتاهی نفس ، سر گیچی خفیف ، سردردی و...

مریضی کم خونی و حکم روزه در آن

اگر طبیب مسلمان ، معتمد و عادل تشخیص نماید که واقعاً گرفتن روزه برای وضعیت جسمانی انسان زیان آور است، و لازم است که مریض حتما هر روز (در فاصله بین اذان مغرب و عشاء) دارو ، مقداری مواد غذایی ویتامین دار

بگیرد، در غیر آن مریضی اش شدت می یابد، در اینصورت مریض مبتلا به کم خونی می تواند از رخصت الله تعالی که می فرماید: «فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ» البقرة/ ۱۸۴. (یعنی: پس هرکسی از شما مریض یا در سفر باشد، تعدادی از روزهای دیگر را روزه بگیرد) استفاده نماید و روزه خویش را افطار نماید.

یادداشت ضروری :

اگر با جود مریضی، روزه گرفتن زیانی به او نمی رساند و او را در مشقت نمی اندازد و امکان تأخیر در خوردن قرص و مواد ویتامینی وجود دارد، و مریض می تواند که خوردن قرص را تا وقت شب به تأخیر بیندازد و روزه اش را بگیرد، می تواند به روزه خویش ادامه دهد. ولی اگر این امر برایش مقدور نباشد و وضع صحتی اش متضرر می گردد، حکم شرع همین است که روزه را افطار نماید.

حکم تزریق خون و آمپول

در بدو باید گفت مریضی که برای جلوگیری از کم خونی برایش خون تزریق می گردد، به اتفاق همه علمای اسلامی، روزه اش باطل می گردد.

اما گرفتن خون کم از بدن برای آزمایش خون، روزه روزه دار را باطل نمی کند، ولی با گرفتن خون زیاد از شخص روزه دار که سبب ضعف و سستی او می شود، روزه اش باطل می گردد، بنابراین شخصی که روزه واجب دارد نباید اقدام به اهدای خون نماید مگر برای مریضانی که در شرایط فوق العاده خطرناکی قرار گرفته باشد و نتواند تا بعد از غروب دوام بیاورد، در این صورت اگر دکتوران تشخیص بدهند که خون این روزه دار برایش مفید است و مشکل را بر طرف می سازد جایز است که خونس را به او اهداء نماید.

اهداء کننده باید پس از اهدای خون خوردنیهای مقوی مصرف کند تا انرژی از دست رفته اش به او باز گردد. ناگفته نماند که قضای این روزه بر او لازم است.

فتوای شیخ عثیمین در مورد تزریق خون

شیخ محمد بن صالح العثیمین طی فتوائی می نویسد: «تزریق خون به بدن روزه دار، باعث باطل شدن روزه است، زیرا خون نهایت غذا با طعام و شراب است.» (مجالس شهر رمضان صفحه ۷۰)

بر این اساس، با توجه به این که تزریق خون به بدن مریض، در حکم تزریق آمپول مغذی است، لذا باعث باطل شدن روزه می گردد.

حال اگر کسی برای آزمایش خون بدهد، چون خون کم است لذا باعث باطل شدن روزه اش نمی شود ولی اگر خون را اهداء نماید، چون معمولاً خون زیادی باید بدهد، در اینصورت این باعث باطل شدن روزه است.

یادداشت :

اگر شخص با دادن مقداری خون جهت آزمایش دچار ضعف شود، چنانچه آن ضعف دوام داشته باشد و همچنین علاوه بر دوام ضعف، باعث ضربه زدن به سلامتی وی گردد می تواند روزه اش را بخورد در غیر آن باید تا وقت افطار صبر نماید.

قی (استفراغ) کردن روزه را باطل می کند؟

در این مورد علماء مذاهب چهار گانه متفق الرأى اند ، که اگر قی بر کس غلبه کند ، وروزه دار بی اختیار قی کند و جلو قی خود را گرفته نتواند ، هر چند که قی پر دهن باشد بیشتر ویا کمتر باشد و حتی این که بخش آن دوباره از حلق پائین رود ، روزه ناقص نمی گردد .

ولی اگر قی به صورت قصدی صورت گیرد ، ودهن پر باشد ، روزه اش فاسد ، باید قضاء بیاورد. در حدیثی که از حضرت ابو هریره روایت است می فرماید :

« من ذرعه القی فلیس علیه قضاء، ومن استقاء عمدا فلیقض » « هر کسی که قی بر او غالب شود پس بر او قضاء نیست و هر کس که عمداً قی کند پس قضاء نماید .» (احمد، ابو داوود ، ترمذی ، ابن حبان ، دارقطنی وحاکم.)

حجامت در رمضان

حجامت اصطلاحاً به روشی از خونگیری اطلاق می شود که جهت معالجه برخی از امراض به کار می رود . در برخی از انسانها خون به مرور زمان در ناحیه پشت وکمر ودر نقاط دیگری از بدن جمع شده که در فرصتهای مناسب به تدریج توسط بدن خارج می شود اما در بسیاری از موارد اتفاق می افتد که عملیه افزاز بدن در این زمینه بسیار به کندی اجراء می گردد ، طوری که به مرور زمان بر تراکم این خونهای آلوده در بدن انسان به خصوص در پشت افزوده می شود و در نهایت صحت و سلامتی انسان را تحت تأثیر قرار می دهد . در این حالت است که دست به عملیه حجامت می زنند .

می گویند عملیه حجامت بیش از ۷۰۰۰ سال در بین بشریت قدمت داشته و دین مقدس اسلام هم آن را تأیید و برای پیروان خویش مورد سفارش قرار داده است .

در منابع طب اسلام و طب سنتی حجامت به عنوان یکی از وسایل مهم معالجه ذکر گردیده است و توسط این طریقه بسیاری از امراض مورد تداوی و معالجه قرار می گرد . طب یونانی بدین باور و عقیده است که حجامت برای پیشگیری بسیاری از امراض به خصوص امراض خونی مفید و مؤثر شمرده می شود . ابو علی سینا معتقد است که توسط عملیه حجامت حتی امراض صفرا و سودا نیز قابل دفع است و تداوی می باشد .

حجامت در کدام امراض به کار گرفته می شود :

همانطوری که گفته شد عملیه حجامت در امراضی چون (هایپرلیپیدمی) (چربی خون بالا)؛ دیابت غیر وابسته به انسولین ؛ دردهای عضلانی ؛ سردردهای عصبی و میگرنی ؛ امراض جلدی مانند مرض آکنه ؛ پسوریازیس ؛ آلرژی های ناشی از دوا ، آلرژی از مواد غذایی، آلرژی های فصلی ؛ اعتیاد به مواد مخدر ؛ امراض انسدادی عروق کرونر ؛ عوارض بعد از یائسگی (منوپوز) دردهای قاعدگی در زنان و دختران (دیسمنوره) و برخی دیگر از مریضی های عفونی، هورمونی و غدد ، می توان به کار برد.

به طور کل گفته می توانیم که عملیه حجامت دارای هیچگونه عوارض جانبی نبوده و اگر این عملیه به صورت تخصصی و فنی مورد استفاده قرار گیرد ، فایده آن بیشتر و مؤثرتر از دوا های کیمیائی که توسط طب امروزی به کار گرفته می شود ، می باشد .

حکم شرعی در مورد حجامت :

اگر شخصی روزه دار در ماه مبارک رمضان به خاطر معالجه و تداوی دست به عمل حجامت یا خون گرفتن (از سر و یا، انگشت، و یا ورید و یا هر عضو دیگر بدن بزند) طوری که گفتیم، به اتفاق همه علماء روزه اش فاسد نمی گردد. و حکم خویش را بر حدیث ذیل مستند می سازند.

در حدیث شریف از ابن عباس (رض) روایت است: «احتجم النبی (ص) وهو صائم» (پیامبر صلی الله علیه وسلم در حالی که روزه بود حجامت کرد) (صحیح سنن ابو داوود: ۲۰۷۹)، (صحیح امام بخاری: ۴/۱۷۴/۱۹۳۹)، (سنن ابو داود ۴/۴۹۸/۲۳۵۵)

ولی اگر در عملیه حجامت بدن روزه دار ضعیف و سست گردد، و بیم خطرات بیهوشی را برای روزه دار پیش آورد، علماء و مفسران بر استناد حدیث ذیل بر مکروه بودن آن حکم فرموده اند.

از ثابت بنانی روایت است «سئل انس بن مالک أکنتم تکرهون الحجامه للصائم؟ قال: لا، إلا من أجل الضعف» «از انس بن مالک سؤال شد آیا شما حجامت را برای روزه دار مکروه می دانستید؟ گفت نه، مگر به خاطر ضعف و سستی» (صحیح امام بخاری: ۴/۱۷۴/۱۹۴۰)

ادامه دارد